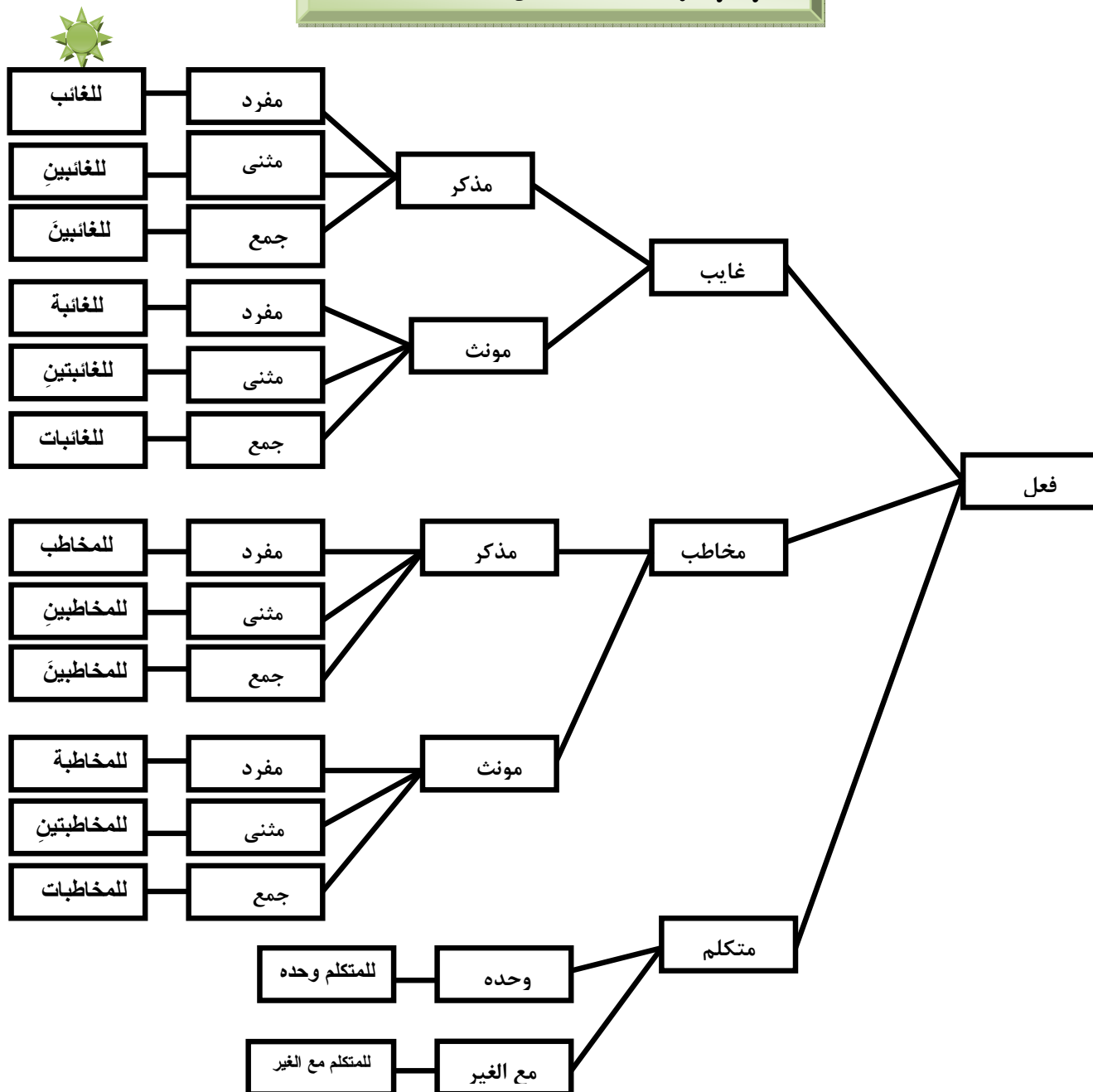

گردآورنده : فرزاد قنبری

چارچوب و شکل اصلی صرف افعال

با توجه به نمودار بالا از این پس در پیدا نمودن افعال و مشخص نمودن صیغه آنها عنوان قسمتی که با علامت بیان گردیده است معیار هرگونه تغییر و تحول در افعال میباشد. بسیار ساده است که در صورت مشاهده کلمه للغائب باید به سراغ ۶ صیغه اول و کلمه للمخاطب به سراغ ۶ صیغه دوم و کلمه للمتکلم به سراغ ۲ صیغه آخر رفت که با نیم نگاهی به علامت آخر کلمات مذکور نوع صیغه آنها قابل تشخیص است. مثلاً علامت ۶ تانیث که نشان از مفرد مونث دارد بنابراین للمخاطبة یعنی : مفرد مونث مخاطب

گردآورنده : فرزاد قنبری

افعال از نظر اعلال

فعل از نظر اعلال به دو شکل معتل و صحیح میباشد .

الف : فعل صحیح

افعالی که معتل نباشد به یکی از سه حالت :

۱ - صحیح و مهموز (افعالی که در ریشه آن « ء - أ - و - ئ » بکار رفته باشد) مانند :

انواع مهموز :

(الف)

(ب)

(ج)

نکته : فعلهایی مانند أخرج، إنصَرَفَ و ... که همزه جزء حروف اصلی نیست مهموز نمیباشد. 😊

گردآورنده : فرزاد قنبری

۲ - صحیح و مضاعف (فعلی که یکی از حروف اصلی در آن تکرار میشود) مانند:

مَدَد ← مَدَّ یُحِبُّ ← یُحِبُّ

نکته: فعلهایی مانند: تَقَدَّمَ، يُنَزِّلُ مضاعف نیستند چرا تشدید جزء حروف زائد محسوب میشود. 😊

نکته: اگر تشدید روی عین الفعل باشد فعل به باب رفته است اما اگر روی حرف آخر کلمه باشد اصولاً فعل مضاعف است. 😊

۳ - صحیح و سالم (فعلی که معتل، مهموز و مضاعف نباشد سالم است).

مانند:

(ب) فعل معتل ← به افعالی که یک یا دو حرف آن حرف عله باشد فعل معتل گویند. حروف عله عبارتند از:

واو - الف - ی ← **وای**

انواع فعل معتل عبارت است از:

۱ - معتل

الف) (ب)

۲ - معتل

الف) (ب)

۳ - معتل

الف) (ب)

۴ - معتل

الف) (ب)

قوانین اعلال

منظور از اعلال تغییراتی است که جهت تلفظ آسانتر افعال بر سر فعل معتل اتفاق می افتند .

اعلال ۳ نوع است :

الف) اعلال به قلب : هرگاه حرف عله ما متحرک « غیر ساکن » و حرف قبل از آن دارای فتحه باشد ، حرف عله به الف تبدیل میشود مانند :

ب) اعلال به اسکان : هرگاه حرف عله دارای حرکت اما حرف قبل از آن دارای ساکن باشد این دو حرف ، حرکات خود را به یکدیگر میدهند . مانند :

ج) اعلال به حذف : هرگاه حرف عله دارای ساکن و حرف بعد از آن نیز ساکن باشد « التقای ساکنین » حرف عله حذف میشود .
مانند :

مانند : رأیَ

نکته : فعل معتل میتواند

نکته : در افعال معتل **الف** همیشه **قلب** از ی ، واو میباشد

گردآورنده : فرزاد قنبری

معتل مثال

ماضی مثال

فعل معتل مثال در زمان ماضی (اعم از واوی و یایی) بدون اعلال صرف میشود. مانند :

...../ : واوی :

...../

.....

نکته : در کتاب درسی فقط افعال زیر مثال یایی میباشد:

يَقْنُ (يقين پيدا كردن) يَسُّسُ (نا اميد شدن) يَقْظُ (بيدار شدن) يَسْرُ (آسان شدن)

...../ : یایی :

...../

.....

مضارع مثال

مضارع مثال واوی بصورت سماعی حرف عله حذف می شود . وَقَفَ ← يَوْقِفُ ← يَقِفُ

...../ : واوی :

...../

.....

گردآورنده : فرزاد قنبری

امر مثال

در امر مثال به تبعیت از فعل مضارع **واوی** حرف عله حذف میشود

للمخاطب) : :

للمخاطبين) : :

للمخاطبين) : :

للمخاطبة) : :

للمخاطبتين) : :

للمخاطبات) : :

😊 : فعل های (وَسَعَ ، وَضَعَ ، وَهَبَ ، وَقَعَ ، وَدَعَ) مضارعشان بر وزن يَفْعَلُ می باشد . مانند :

مضارع : /

..... /

.....

امر : /

..... /

.....

گردآورنده : فرزاد قنبری

نکته : مضارع مجزوم مثال نیز تابع امر و مضارع است یعنی

